

ผลของการให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์
ต่อภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านม

นางสาวปวีณา แน่นหนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECT OF PROVIDING HEALTH INFORMATION COMBINED WITH EMOTIONAL SUPPORT
ON PSYCHOLOGICAL DISTRESS IN WOMEN WITH BREAST LUMP

Miss Paweena Naenna

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Science

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2006

Copyright of Chulalongkorn University

491841

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ผลของการให้ข้อมูลด้านสุขภาพพร้อมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์
ต่อภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านม

โดย

นางสาวปวีณา แนนหนา

สาขาวิชา

พยาบาลศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัจจา ทาโต

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

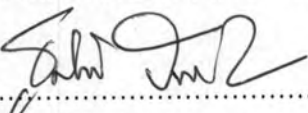

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุชาติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัจจา ทาโต)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ชุศักดิ์ ชัมภลิจิต)

ปวีณา แน่นหนา : ผลของการให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์
 ต่อภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านม. (THE EFFECT OF
 PROVIDING HEALTH INFORMATION COMBINED WITH EMOTIONAL
 SUPPORT ON PSYCHOLOGICAL DISTRESS IN WOMEN WITH BREAST
 LUMP) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา, อ. ที่ปรึกษาร่วม :
 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัจจา ทาโต, 177หน้า.

การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ตรวจ
 พบก้อนที่เต้านมก่อนและหลังได้รับการให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์ และระหว่าง
 กลุ่มที่ได้รับการให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์กับกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ
 กลุ่มตัวอย่างคือสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านมที่มารักษาที่หอผู้ป่วยนอกศัลยกรรมทั่วไป โรงพยาบาล
 จุฬาลงกรณ์จำนวน 40 คน จัดเข้ากลุ่มควบคุม 20 คน กลุ่มทดลอง 20 คน โดยให้มีลักษณะเหมือนกันใน
 ด้านอายุ สถานภาพสมรส ประวัติมะเร็งในครอบครัว วิธีการระงับความรู้สึกขณะผ่าตัด กลุ่มควบคุมได้รับ
 การพยาบาลตามปกติ กลุ่มทดลองได้รับการให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์
 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือการให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างจาก
 แนวคิดความเครียด การประเมิน และการเผชิญความเครียดของ Lazarus และ Folkman (1984) เครื่องมือที่
 ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินภาวะกดดันด้านจิตใจ ที่ผ่านการ
 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน มีค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบาคเท่ากับ .97
 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที่

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านมภายหลังได้รับการให้ข้อมูลด้านสุขภาพ
 ร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์ ต่ำกว่าก่อนได้รับการให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้าน
 อารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านมกลุ่มที่ได้รับการให้ข้อมูลด้านสุขภาพ
 ร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์ ต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .01

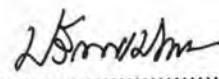
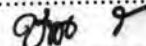
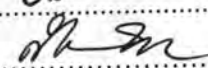
สาขาวิชา.....พยาบาลศาสตร์.....

ปีการศึกษา 2549

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4877579736 : MAJOR NURSING SCIENCE

KEY WORD : HEALTH INFORMATION, EMOTIONAL SUPPORT, PSYCHOLOGICAL

DISTRESS, WOMEN WITH BREAST LUMP

PAWEENA NAENNA : THE EFFECT OF PROVIDING HEALTH INFORMATION COMBINED WITH EMOTIONAL SUPPORT ON PSYCHOLOGICAL DISTRESS IN WOMEN WITH BREAST LUMP. THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR CHANOKPORN JITPANYA, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR SATHJA THATO, Ph.D., 177pp.

The purposes of this quasi-experimental research were to compare psychological distress in women with breast lump before and after receiving health information combined with emotional support, and to compare psychological distress between women with breast lump who received health information combined with emotional support and those who received conventional care. Samples consisted of 40 women with breast lump receiving treatment at Chulalongkorn Memorial Hospital. The samples were assigned equally into a control group and an experimental group. The samples were matched by age, marital status, family's history of cancer, and method of anesthesia. The experimental group received health information combined with emotional support while the control group received conventional care. The research instruments were providing health information combined with emotional support developed based on the concept of Stress, Appraisal, and Coping (Lazarus and Folkman, 1984). A demographic data form and the Brief Symptom Inventory (Derogatis and Melisaratos, 1983) were used for data collection. The instruments were tested for content validity by 5 experts. The Brief Symptom Inventory demonstrated acceptable reliability with Cronbach's Alpha at .97. The data was analyzed using percentage, mean, standard deviation, and t-test.

Results were as follow :

1. The mean score at posttest of psychological distress of women with breast lump after receiving health information combined with emotional support was significantly and statistically lower than pretest at the .01 level.
2. The mean score of psychological distress of women with breast lump receiving health information combined with emotional support at posttest was significantly and statistically lower than those receiving conventional care at the .01 level.

Field of Study.....Nursing Science....

Academic year.....2006.....

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co-advisor's Signature.....

Paweena Naenna
Ch. J.
Sathja Thato

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัจจา ทาโต อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาสละเวลาเพื่อให้คำแนะนำ ชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องในทุกขั้นตอนของการทำวิจัยและเป็นกำลังใจด้วยดีแก่ผู้วิจัยเสมอมา จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พวงทิพย์ ชัยพิบาลสุชาติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้แก้ไขข้อบกพร่องและให้ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และอาจารย์ ดร. ชูศักดิ์ ชัมภลชิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้สละเวลา ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของ เครื่องมือวิจัยและกรุณาให้ความรู้ คำแนะนำที่มีคุณค่าพร้อมทั้งข้อเสนอแนะแก้ไขปรับปรุง เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ หัวหน้าพยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาลผ่าตัด หัวหน้าหอผ่าตัดศิรินคร บุคลากรทุกท่านที่ให้โอกาสและสนับสนุนผู้วิจัยอย่างดียิ่งในการศึกษา ระดับปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนบัณฑิตวิทยาลัย สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยที่ให้ทุนส่งเสริมและ สนับสนุนการศึกษาของมูลนิธิหม่อมเจ้าหญิงมัณฑารพ กมลาศน์ และคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุนบางส่วนในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ หัวหน้าพยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาลหอผู้ป่วยนอก หัวหน้าหอผู้ป่วยนอกศัลยกรรม ผู้ตรวจการพยาบาลผ่าตัด หัวหน้าหอผ่าตัดศัลยกรรมทั่วไป และบุคลากรทุกท่านของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่ให้การ สนับสนุนและความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านม ทุกท่านที่ได้สละเวลาและให้ความร่วมมือในการทำวิจัยด้วยดี

ท้ายนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและระลึกถึงอยู่ตลอดเวลา ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ ที่เป็นที่ยกย่อง ญาติพี่น้องทุกคนรวมทั้งเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน ที่เป็นแรงผลักดันให้กำลังใจ ช่วยเหลือ และสนับสนุนในทุกด้านด้วยความเอาใจใส่และห่วงใย ตลอดจนทุกท่านที่ช่วยเหลือในการทำวิจัย ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	16
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
1. สตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านม.....	18
2. แนวคิดเกี่ยวกับภาวะกดดันด้านจิตใจ.....	30
3. แนวคิดเกี่ยวกับการให้ข้อมูลแก่สตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านม.....	46
4. แนวคิดเกี่ยวกับการสนับสนุนด้านอารมณ์.....	53
5. การให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์.....	54
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
กระบวนการดำเนินการทดลอง.....	94
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง.....	102
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	102

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	117
สรุปผลการวิจัย.....	122
อภิปรายผลการวิจัย.....	123
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	132
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	133
รายการอ้างอิง.....	134
ภาคผนวก.....	143
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	144
ภาคผนวก ข จดหมายเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จดหมายขอความอนุเคราะห์ ในการทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัย.....	146
ภาคผนวก ค ผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยและเอกสารการพิทักษ์สิทธิ์ กลุ่มตัวอย่าง.....	149
ภาคผนวก ง การวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม.....	157
ภาคผนวก จ ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	170
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	177

สารบัญตาราง

ณ

ตารางที่		หน้า
1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
2	คุณสมบัติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เมื่อได้รับการจำแนกตาม อายุ สถานภาพสมรส.....	79
3	คุณสมบัติของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเมื่อได้รับการจับคู่จำแนกตาม ประวัติมะเร็งในครอบครัว ชนิดของการได้รับยาระงับความรู้สึกขณะผ่าตัด.....	80
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการเผชิญความเครียดรายด้านของ สตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านมในกลุ่มทดลองภายหลังได้รับการให้ข้อมูล ด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์.....	92
5	จำนวนและร้อยละของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านม จำแนกตามอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ ประวัติมะเร็งในครอบครัว และชนิดยาระงับความรู้สึก.....	106
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะกดดันด้านจิตใจรายด้าน และโดยรวมของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านมก่อนและหลังการทดลองของ กลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ.....	108
7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนภาวะกดดันด้านจิตใจรายด้าน และโดยรวมของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านมก่อนและหลังการทดลองของ กลุ่มที่ได้รับการให้ข้อมูลด้านสุขภาพร่วมกับการสนับสนุนด้านอารมณ์.....	109
8	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ ตรวจพบก้อนที่เต้านมก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง.....	110
9	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ ตรวจพบก้อนที่เต้านมก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม.....	111
10	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ ตรวจพบก้อนที่เต้านมก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	112
11	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะกดดันด้านจิตใจของสตรีที่ ตรวจพบก้อนที่เต้านมหลังการทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	113
12	คะแนนภาวะกดดันด้านจิตใจรายคู่ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง.....	158
13	การแจกแจงของคะแนนภาวะกดดันด้านจิตใจในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการทดลอง.....	159

สารบัญภาพ

ญ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	74
2	แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	104
3	ค่าเฉลี่ยของคะแนนภาวะกตตันด้านจิตใจของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านม ก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	114
4	คะแนนภาวะกตตันด้านจิตใจของสตรีที่ตรวจพบก้อนที่เต้านมหลัง การทดลองในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเป็นรายคู่.....	160